

KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Kuntaympäristölautakunnan tehtävänä on järjestää Toivakan kunnan lupa- ja viranomaispalvelut, vesihuoltopalvelut, kunnan omaisuuden hallinta ja ylläpito sekä kunnan tila- ja tukipalvelut.

Lautakunta huolehtii kunnan maa- ja metsäomaisuuden hoidosta, liikenneväylistä ja yleisistä alueista sekä liikuntapaikkarakentamisesta ja niiden ylläpidosta, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa yhteistyössä laaditun palvelusuunnitelman mukaisesti.

Lautakunta ohjaa kunnan maankäyttöä, tonttien luovutusta ja kaavoitusta (yleis- ja asemakaavoituksen valmistelu).

Lautakunnan alainen lupa- ja ympäristöjaosto toimii Toivakan kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

Kuntastrategian pohjautuen, huolehditaan siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa. Mahdollistetaan monipuolinen asuminen kehittämällä kylien asuinalueita sekä ulkoilualueita. Edistetään toiminnan rakentumista kestäväälle pohjalle luonto- ja ilmastotiedon johtamisen keinoin.

Kuntaympäristöpalvelut osaltaan haluavat oman palvelualueensa palveluita ylläpitämällä edistää lasten- ja nuorten osallisuutta sekä liikunnallisia elämäntapoja.

PALVELUSUUNNITELMA

Kuntaympäristölautakunnan järjestämät palvelualueet Toivakassa ovat:

- **Jätehuoltopalvelut**, jotka järjestetään kuntalaisille seutuyhteistyön muodossa. Toivakan kunnan jätehuollosta vastaava viranomainen on **Jyväskylän seudun jätelautakunta**, jonka jäsenenä on myös toivakkalainen kunnan valitsema edustaja. Toivakan kunta on myös osakkaana Mustankorkea Oy:ssä. Kunnan vastuulla kuntaympäristölautakunnan alaisen lupa- ja ympäristöjaoston osalta ovat ainoastaan jätehuoltomääräysten valvontatehtävät.
 - **Liikenneväylät ja yleiset alueet (yhdyskuntatekniikka)**

Liikenneväylien ja yleisten alueiden palvelut käsittävät kunnan vastuulle kuuluvien asemakaavateiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon järjestämisen. Katuvalaistus on osa tätä palvelualueetta. Palveluun sisältyy myös lakautetun Kuivakolun kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Palvelut järjestetään oman organisaation ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä.
 - **Liikuntapaikat (alueiden rakennuttaminen ja ylläpito)**

Kuntaympäristölautakunnan vastuulla ovat kunnan yleisten liikuntapaikkojen rakennuttaminen ja ylläpito. Liikuntapaikaksi luetaan myös Saarisen uimaranta, jota ylläpidetään niin kutsuttuna EU-määräysten mukaisena kunnan virallisena uimarantana. Liikuntapalveluiden palvelutason määrittely tapahtuu yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa. Rakentamisessa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan
-

liikuntapaikkarakentamisen eri valtionavustusmuotoja. Liikuntapaikkojen ja eri reittien ylläpidossa tehdään yhteistyötä yksityisten ja yhdistystoimijoiden kanssa.

Leikki- ja liikuntapaikkoja pyritään kehittämään niin, että ne kannustavat lapsia liikkumiseen myös alle kouluikäiset lapset huomioiden (lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma).

- **Lupa- ja viranomaispalvelut**, jotka käsittävät rakennusvalvonnan sekä ympäristönsuojelun lupa-, viranomais- ja valvontatehtävät. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena toimii kuntaympäristölautakunnan alainen **lupa- ja ympäristöjaosto**. Rakennusvalvonnan viranomaispalvelua ostetaan edelleen Joutsan kunnalta ja Toivakkaan perustettiin ympäristötarkastajan virka, jonka työpanosta myydään Joutsan kunnalle. Yhteistyösopimuksissa sovitaan tarkemmin henkilöresurssien oikeasuhtaisesta jakautumisesta.

➤ **Maa- ja metsätilat**

Maa- ja metsätilat pitävät sisällään kunnan omistamien peltojen sekä metsätilojen hallinnan ja hoidon. Maa- ja metsätiloihin kirjataan puukauppojen lisäksi mahdollisten maanvuokrien, maa-ainesten myynnin sekä tonttien myyntitulot. Metsien hoidon isännöintipalvelut kilpailutetaan uudelle sopimuskaudelle, joka alkaa vuodesta 2026.

- **Vesihuoltopalvelut** kattavat Toivakan kunnan vesihuollon toiminta-alueilla tapahtuvan raakaveden tuotannon, veden jakelun, jätevesien johtamisen ja jäteveden puhdistamon hallinnon, suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon palvelut. Raakavettä otetaan kolmesta pohjaveden ottamosta ja jätevesi käsitellään Toivakan jätevedenpuhdistamolla. Toivakan kunnan vesihuoltolaitos on osa kunnan omaa toimintaa (kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö).

➤ **Tilapalvelut**

Kunnan tilapalveluiden tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää kunnan toiminnan ja palvelutuotannon kannalta tarpeelliset terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat. Tilapalveluihin sisältyvät Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen vuokratut tilat. Vuoden 2026 aikana valmistaudutaan Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoa koskevan päätöksen mukaisten tilojen vuokraukseen tulevaisuudessa ja vuonna 2026 hyödynnetään aiemman sopimuksen sisältämää optiovuotta.

Tilapalveluiden tukipalveluina järjestetään ruoka- ja siivouspalvelut sekä kiinteistöhoitoon palvelut omalla henkilöstöllä. Ruokapalveluina tuotetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan palveluille (koulut ja päiväkodit) kaikki päivittäiset ateriat. Kouluilla kaikki lapset ja nuoret saavat aterian lisäksi maksuttoman välipalan ja lisäksi välipalaa voi täydentää ostettavalla välipalalla. Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyvien tilojen osalta siivouspalvelut ovat ulkoistettuja.

Kunnan omistamien rakennusten pitkän tähtäimen suunnitelmana hyödynnetään laadittua Toivakan kunnan kiinteistöohjelmaa 2035.

Toivakan kunta liittyy julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) vuoden 2026 alusta lukien. Sopimus tarjoaa kunnille mahdollisuuden hakea valtion tukia ja avustuksia energiatehokkuus-investointeihin sekä hyödyntää korotettuja tukitasoja energiakatselmuksiin ja muihin hankkeisiin.

➤ Ympäristöterveys

Jyväskylän seudun ympäristöterveys järjestää kuntien tekemään yhteistyösopimukseen perustuen ympäristöterveyden palvelut Toivakassa.

Ympäristöterveyden tehtävänä on yksilöön, väestöön, eläimiin ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy.

Toiminnalla on tärkeä kansanterveydellinen merkitys. Voidaan puhua yhdestä yhteisestä terveydestä (One Health). Tämä tarkoittaa sitä, että ihmisten, eläinten ja ympäristön terveydet ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Kun vaikutetaan johonkin osa-alueeseen, tällä on vaikutuksia kaikkiin muihin.

Jyväskylän seudun ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat:

Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen ja Äänekoski.

Ympäristöterveydenhuollon lakien noudattaminen varmistetaan toiminnanharjoittajia ja kuntalaisia neuvomalla, ohjaamalla ja kouluttamalla, tekemällä tarkastuksia, ottamalla näytteitä, antamalla lausuntoja ja varautumalla erityistilanteisiin.

Eri sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö on oleellinen osa elinympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen ennaltaehkäisyssä ja poistamisessa.

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

- **Kuntaympäristölautakuntaan** kuuluu seitsemän jäsentä
- **Lupa- ja ympäristöjaostoon** kuuluu viisi jäsentä

Lisäksi jokaiselle on nimetty varajäsen kuluvan valtuustokauden loppuun asti

Esittelijänä toimitelmissä toimii kuntaympäristöjohtaja, rakennustarkastaja tai ympäristötarkastaja hallintosäännön toimivallan mukaisesti.

Kuntaympäristölautakunnasta sekä lupa- ja ympäristöjaostosta, kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisesta sekä näiden toimivallan siirtämisestä viranhaltijoille määrätään kunnan hallintosäännössä.

HENKILÖSTÖ

Toivakan kunnan henkilöstösuunnitelma sisältää kuntaympäristöpalveluiden kaikki työtehtävät ja niiden kuvaukset. Kuntaympäristölautakunnan alaisissa palveluissa työskentelee vuonna 2026

noin 20 työntekijää. Virka – ja työsuhteiset toimenkuvat jakaantuvat hallintoon, lupa- ja viranomaispalveluihin, ruokahuolto- ja siivouspalveluihin, kiinteistöjen, yleisten alueiden ja liikunta- paikkojen hoitoon ja vesihuoltolaitoksen ylläpitoon.

Määräaikaisia työtehtäviä ovat esimerkiksi nuorten kesätyöt sekä mahdolliset muut väliaikaiset sijaistukset.

Kuntaympäristöpalveluissa ja etenkin sen alaisen lupa- ja ympäristöjaoston alaisissa viranomais- tehtävissä tapahtuu jatkuvasti muutoksia lainsäädännössä, mikä edellyttää henkilöstön jatkuvaa kouluttamista muutoksiin.

Toimialueen lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti ja huomioidaan toiminnassa ja hallintonsäädännössä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kasvamme vetovoimaisten kehys- kuntien joukkoon hyödyntämällä keskuskaupungin läheisyyden.	Jyväskylän seudun MAL-yhteistyöhön osallistuminen	Seudullisiin selvityksiin osallistuminen (v. 2026 ikääntyneen väestön asumistarpeiden ennakointi ja niitä vastaavan asumisen kehittäminen)
Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.	Käymme aktiivista vuoropuhelua eri yritystoimijoiden kanssa ja autamme löytämään kanavia, joilla helpotettaisiin yrityksen sijoittumista Toivakkaan	Viisarimäen yrityspuistossa aloittaa ensimmäinen yrityksen toimitilan tai muun työpaikkarakentamisen hanke.
Keskusta-alueen viihtyisyyden ja turvallisuuden lisääminen	Toivakantien suunnittelun käynnistyminen yhteistyössä lupa- ja valvontaviranomaisen kanssa	Suunnittelussa huomioitu turvallisuus- ja toimenpiteet ja maiseman parantaminen
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Panostamme monipuoliseen asumiseen.	Markkinointia tehdään erilaiset tonttimahdollisuudet huomioiden	Omakotitonttien myynnin kasvattaminen Ikääntyneiden asumistarpeiden ennakointi ja varautuminen, asuminen ja asuin ympäristöjen ikäystävällisyyden huomioiminen
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Houkuttelemme aktiivisesti uusia asukkaita ja paluumuuttajia Toivakkaan sekä teemme heidän olonsa tervetulleiksi.	Mahdollistetaan loma-asuntojen käyttötarkoitusten muuttaminen vakituiseksi asunnoksi aina, kun se on lainsäädännön ja rakentamismääräysten mukaisesti mahdollista.	Käyttötarkoituksen muutoksia loma-asunnoista tai loma-asuntojen rakennuspaikoista vakituiseksi pyritään lisäämään nykyisestä.

##200-500-251-7000 Talous TA##

LUPA- JA YMPÄRISTÖJAOSTO

TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristölautakunnan alaisena jaostona toimii lupa- ja ympäristöjaosto.

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Kustannuspaikat jakaantuvat hallinnon ja toimielimen toiminnan lisäksi rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun.

Lupa- ja viranomaispalvelut on tarkoitus järjestää kuntayhteistyömuotoisesti edelleen.

Rakennusvalvonnan rakennustarkastajan yhteistyösopimusta jatketaan Joutsan kunnan kanssa. Joutsan kunta järjestää palvelun ja Toivakan kunta ostaa sopimukseen perustuen viranhoidon Toivakkaan.

Toivakan kunta perusti ympäristötarkastajan viran ja rekrytoi tähän tehtävään uuden viranhaltijan 1.4.2025 alkaen. Toivakan kunta ja Joutsan kunta laativat ympäristötarkastajan viranhoidosta yhteistyösopimuksen, jonka mukaan Toivakka toimii palvelun järjestävänä tahona ja Joutsan kunta ostaa palvelun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Sopimuksen alkuvaiheessa ympäristötarkastajan työpanos jakaantuu Toivakka 40 % ja Joutsa 60 %, mitä tarkastellaan tarpeen vaatiessa.

##0-10-7120 Talous TA##

1.1.1.1. Rakennusvalvonta

TOIMINTA-AJATUS

Rakentamislaki 100 § Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät:

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa kaavoituksen noudattamista sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä alueidenkäyttölaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään rakentamistoiminnasta. Lisäksi kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa tässä laissa tarkoitettua rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Rakennusvalvontaviranomaisen on huolehdittava rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvottava rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

PALVELUSUUNNITELMA

Tuottaa laadukkaita, luotettavia ja oikein mitoitettuja viranomaispalveluja sekä edistää kunta-strategian mukaisia tavoitteita.

Lainsäädännön muutokset näyttäytyvät käytännössä vuoden 2025 alusta alkaen ja vaihteittain useamman vuoden ajan. Rakennusvalvonnan tehtävät pyritään järjestämään kuten rakentamislain pykälässä 100 veloitetaan. Noudattaen lainsäädännön tuomia velvoitteita ja omaksumaan palveluntuotantoon uudet toimintatavat sekä järjestelmät. Tähän vaaditaan henkilöstöltä perehtymistä ja kouluttautumista.

Toivakan kunnalla on sopimus Jyväskylän kaupungin hallinnoimaan Trimblen LocusCloud sekä sähköisen asiointipalvelun -seutukäyttöön. Sopimushintaan kuuluu järjestelmälisenssin lisäksi resurssit järjestelmien kehittämiseen sekä ylläpitoon. Tämä seutukäyttö takaa tällä hetkellä järjestelmien ajantasaisuuden huomioiden lainsäädännön vaatimat muutokset.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tuli voimaan 1.1.2025, josta lähtien kaikilla kunnilla tulee olla kyky vastaanottaa rakennusten tietomalleja. Kolmen vuoden siirtymäaika huomioiden kuntien tulee pystyä välittämään uudet rakennuslupatiedot kunnan järjestelmistä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään vuoden 2027 loppuun mennessä.

Lainsäädännön muutokset vaativat myös rakennusjärjestyksen ja kunnan hallintosäännön sekä delegointipäätöksen päivityksen. Rakennusjärjestyksen uudistaminen toteutetaan Kuntaliiton valmisteleman oppaan pohjalta. Tavoitteena on, että rakennusjärjestykset tulevat olemaan enemmän yhtenäisiä, mutta paikalliset olosuhteet huomioivia.

Uudistettu rakennusjärjestys ja sen kanssa rinnakkain valmisteltavat rakennusvalvonnan lupa- ja valvontamaksut otetaan käyttöön vuoden 2026 aikana. Rakennustarkastajan viranhoito ostetaan edelleen Joutsan kunnalta edellisvuoden tapaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kehitämme kunnan palveluita teke- mällä tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa lainsäädännön muutokset huomioiden	Rakentamis- ja alueidenkäyttölain uudistusten huomioiminen ja en- nakko-ohjaus palveluissa.	Oikein kohdistetut ja riittävät re- surssit ja osaaminen (koulutus), lu- paprosessien sujuvuuden takaa- miseksi. Nopea reagointi asiakasyh- teydenottoihin
	Uudistetun rakennusjärjestyksen hy- väksyminen kunnanvaltuustossa ja voimaantulon myötä käyttöönotto.	Uusi rakennusjärjestys voimaan vuoden 2026 aikana.
	Rakennetun ympäristön tietojärjes- telmän (Ryhti) käyttöönotto vaiheit- tain heti, kun siihen on valmiudet.	Jyväskylän hallinnoimassa Lo- cusCloudissa ja digitalisaatiossa seu- tukäyttäjänä Jyväskylävetoisesti. Osallistuminen koulutuksiin
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yh- teisö, jossa on hyvä asua ja harras- taa.	Toimiva, terveellinen ja turvallinen elinympäristö kaikille kuntalaisille.	Sujuvat rakentamisen lupapalvelut asiakkaille, lupakäsittely toteutuu vähintään kerran kuukaudessa, huo- lehditaan lainsäädännöllä asetettu- jen määräaikojen noudattamisesta.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Vahvistamme sisäistä ja ulkoista viestintäämme nostamalla rohkeasti esiin onnistumisiamme ja vahvuuk- siamme	Rakennusvalvontauudistuksessa tu- lee olla mukana ja viestiä siitä kun- talaisille ja muille sidosryhmille.	Henkilöstön riittävä osaaminen ja palvelutaso sekä mahdollisimman yhtenäiset tulkinnot asiakkaille, kou- lutuksiin osallistuminen. Monikanavaisen viestinnän toteut- taminen

1.1.1.2. Ympäristönsuojelu

TOIMINTA-AJATUS

Kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä sekä ilmoitusmenettelyistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty jätelaissa, vesihuolto-laissa, vesilaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä.

PALVELUSUUNNITELMA

Ympäristönsuojelun tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua lakien ja niiden perusteella annettujen säädösten mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräykset ja valvontasuunnitelma huomioivat paikallisen elinympäristön. Asiakkaiden ennakko-ohjaus ja neuvonta, valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen. Ympäristönsuojelua ja -valvontaa toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti (suunnitelma-kausi 2026-2029). Taksojen päivitys ja yhdistäminen.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Ympäristövaikutuksia sisältävissä hankkeissa kuullaan vaikutusalueen asukkaita tai muita osallisia.	Lupahakemuksiin liittyvät suunnitelmat pidetään yleisesti nähtävillä osallisten kuulemiseksi.	Mielipiteet, muistutukset ja lausunnot huomioidaan lupaharkinnassa ennen päätöksentekoa.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Elinympäristön ja luonnon monimuotoisuudella edistetään kunta-laisten hyvinvointia.	Kestävän elinympäristön edistäminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen kestäväällä käytöllä ja hoidolla sekä suojelulla. Haitallisten vieraslajien aktiivinen torjunta
	Ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen, valistaminen ja kasvatus	Valvontaohjelman mukaisten katselmusten toteutuminen suunnitellusti. Vahva yhteistyö eri sidosryhmien kanssa.
	Toimiva, terveellinen ja turvallinen elinympäristö kaikille kuntalaisille.	Lainsäädännön tuomat velvoitteet täytetään asetetuissa määräajoissa. Oikea-aikainen tiedottaminen toteutuu. Jätehuollon toimivuuden valvominen.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Verkostoidutaan seudun muiden kuntien eri viranhaltijoiden kanssa	Osallistumme seudullisiin yhteistyötapaamisiin aktiivisesti	Asiantuntemuksen vahvistaminen verkostoitumalla ja yhteistyöllä.

1.1.1.3. Lupa- ja ympäristöjaosto

TOIMINTA-AJATUS

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena, ympäristönsuojeluviranomaisena, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisena valvontaviranomaisena ja maa-aineslaissa tarkoitettuna lupa- ja valvontaviranomaisena.

PALVELUSUUNNITELMA

Noudatetaan hyvän hallinnon perusteiden mukaista toimintaa päätöksenteossa. Valmistelussa huomioidaan laeista ja yleisistä menettelyohjeista tulevat ohjeistukset. Asiointi ja asian käsittely pyritään järjestämään siten, että asiakas saa asianmukaisen palvelun ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Huomioidaan lainsäädännön vaatimukset kuulemisvelvoitteissa, päätösten tiedoksiannossa ja muutoksenhakuajoissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Päätösten ja kokouksen valmistelut riittävän ajoissa ja perusteellisesti, oikea-aikainen ja kattava tiedottaminen	Toiminta hallintosäännön mukaisesti Esityslistapalaverikäytäntöjen kehittäminen
	Tiedostetaan, mitä rakentamislaki edellyttää tehtäväksi ennen lain voimaantuloa	Riittävä koulutus luottamushenkilöille, mikä vaatii myös sitoutumista ja perehtymistä.

HALLINTO JA SUUNNITTELU

TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristölautakunnan sekä sen alaisen lupa- ja ympäristöjaoston hallinnon avoimuus, päätösten ennakoitavuus, puolueettomuus, yhdenvertaisuus sekä päätösten lainsäädännön ja määräysten mukaisuus ovat tärkeitä arvojamme.

Lautakunta-, viranhaltija- ja työntekijätasoilla asioiden valmistelu ja päätöksenteko tapahtuu hallintosäännössä määrättyjen toimivaltuuksien sekä hyväksytyn talousarvion sekä hankintasääntöjemme puitteissa.

Kuntaympäristöpalveluiden toimintaa, taloutta ja organisaation kehittämistä tehdään aktiivisesti yhteistyössä henkilöstön kanssa. Lisäksi huolehdimme yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja eri sidosryhmiemme ja yhteistyötahojemme kanssa.

Kuntaympäristölautakunnan hallintoon sisältyvät lautakunnan kaikkien eri palvelualojen toimisto- ja hallintotehtävät. Lisäksi hallintoon sisältyy tehtäviä hankintojen suunnittelussa, kunnan maankäytössä, kaavoitusta, vesihuollon ja sen ylläpidonpidon organisointia, rakennushankkeiden (uudis- ja korjausrakentaminen) yleissuunnittelua, rakennuttamisen tehtäviä ja valvontaa.

PALVELUSUUNNITELMA

Kuntaympäristöpalveluissa keskiössä on asiakaspalvelun sujuvuus niin ulkoisten kuin sisäisten asiakkaiden suuntaan sekä poikkihallinnollisen toimintaympäristön kehittäminen. Tarkemmat talousarvion 2026 tavoitteet toimenpiteineen on esitetty palvelukohtaisissa suunnitelmissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta	Päätökset julkaistaan Dynasty-asianhallintajärjestelmän kautta verkkosivuille nähtäville Asiakas- ja palautekyselyjä toteutetaan matalalla kynnyksellä.	Oikea-aikainen ja avoin tiedottaminen reaaliaikaisesti Toteutetaan vähintään yksi palautekysely vuosittain jostakin palvelualueen tehtäväalueesta
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Hallinnon avoimuus, puolueettomuus ja yhdenvertaisuus ovat tärkeitä arvojamme jokapäiväisessä työssämme	Vahvistamme viestintää ja kuntalaisien osallistamista valmistelussa oleviin asioihin aina mahdollisuuksien mukaan	Toimimme arvojemme mukaisesti ja pidämme yllä arvojemme mukaista työtapaa
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Hankintoja kilpailutetaan ja osallistumme keskitettyihin hankintakilpailutuksiin aina kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää.	Hankintojen oikea-aikaisuus ja avoimuus	Hyödynnetään Sarastian tai Hansel-hankintapalveluiden tekemät kilpailutukset mahdollisuuksien mukaan.

##0-10-7100 Talous TA##

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

TOIMINTA-AJATUS

Alueidenkäyttölaki edellyttää, että *"Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Maankäytön ohjaustarvetta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti asuntotuotannon tarve ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun edistäminen."* Lisäksi *"Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajankäytön mukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi."*

"Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla." Ulkopuolista konsulttia tarvitaan muun muassa suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esimerkiksi luonto-, melu- ja maisemaselvitykset sekä tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät aiempaa parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä velvoittaa toimittamaan uudet kaavat valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään tietomallimuotoisina

Osallistumme maakuntakaavatasoiseen suunnitteluun sekä MAL-seutuyhteistyöhön.

PALVELUSUUNNITELMA

Toivakan kunnan kaavoitus etenee vuonna 2026 siten, että talousarviota laadittaessa kesken on Toivakan läntisen rantaosayleiskaavan osa-alue 2. Edellä mainitun kaavan hyväksyminen ajoituneen vuodenvaihteen tienoille ja kaavan toteuttaminen on mahdollista vasta sen saatua lainvoiman.

Alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset. Tavoitteena on muun muassa vähentää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta sekä sisällyttää lakiin maanomistajan aloiteoikeus yleis- ja asemakaavalle ja mahdollisuus kumppanuuskaavoitukseen. Toivakan kunta seuraa lainsäädännön uudistusta aktiivisesti.

Kaavoituskatsaus laaditaan alkuvuodesta 2026 ja tässä tarkennetaan kunnan kaavoituksen sen hetkistä tilannetta. Koko kunnan rantaosayleiskaavojen muutos- ja päivitystarve arvioidaan sen jälkeen, kun rantaosayleiskaavojen muutokset kaikkien osa-alueitten osalta on kertaalleen päivitetty ja hyväksytty.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu tapahtuu vuorovaikutteisesti osallisia kuullen.	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus edellyttää nykyisin laaja-alaista osaamista ja asiantuntijuutta, kaavoituksen osallisten, asukkaiden ja maanomistajien ja eri viranomaisten kuulemista. Kaavoitus ja maankäyttöä koskeissa suunnitelmissa nämä usein risiiritäisetkin tavoitteet pyritään yhteensovittamaan keskenään aina ta- pauskohtaisesti.	Toivakan läntisen rantaosayleiskaa- van, osa-alue 2, hyväksyminen ja kaavan voimaantulo 2026.
Toimimme aktiivisesti yhteistyössä maakunnan suunnittelun ja maa- kuntakaavoituksen kanssa.	Osallistumme maakuntatasoiseen maankäytön suunnitteluun sekä MAL-verkoston mukaiseen kehittä- mistyöhön aina kun siihen on mah- dollisuuksia.	Toimimme toivakkalaisten edunval- vojana ja puolestapuhujana maa- kunnan strategisessa suunnittelussa sekä yhteensovittamme omaa kun- taympäristömme kehittämistyötä maakunnalliseen suunnitteluun.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Seututien (Toivakantien) liikenne- turvallisuuskohteiden parantami- sesta laaditaan suunnitelma	Liikenneturvallisuuden kehittämi- sestä laaditaan suunnitelma, jossa huomiodaan myös maisemallisuus
Leppäveden Isonkylän rannan vene- satama-aluetta kehitetään edelleen.	Sataman kehittämissuunnitelman ja rakentamissuunnitelmien laatimi- nen	Yleissuunnitelma alueen kehittä- miseksi on laadittu. Alueen toteutta- minen investointiohjelman mukaan tulevina vuosina.
Edistämme Toivakan saavutetta- vuutta ja joukkoliikenneyhteyksiä.	MAL -yhteistyön vahvistaminen ja hyödyntäminen	Joukkoliikenneyhteydet toimivat ja taso säilyy eikä heikkene
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Viestimme aktiivisesti jo suunnitte- luvaiheessa olevista eri suunnittelu- hankkeistamme.	Ennakkomarkkinoinnit ja muu yleis- nen viestintä toimii kiinnostuksen herättäjänä. Kaavoituskatsaus laaditaan vuosit- tain ja tästä viestitään aktiivisesti.	Maankäytön suunnittelu ja suunnit- elmallinen kaavoitus pitää yllä kun- nan kehittämisvirettä ja voi poikia aina uusia oivalluksia ja kehittämis- ideoita. Kaavoitusta ohjelmoidaan kaavoituskatsauksessa vuosittain tarkemmin.

JÄTEHUOLTO

TOIMINTA-AJATUS

Jätehuolto järjestetään Jyväskylän seudulla yhteisesti Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa.

Jätehuollon käytännön palvelutehtävistä vastaa kuntien omistama jäteyhtiö Mustankorkea Oy. Yhtiö vastaa jätehuollon käytännön järjestämisestä eli se tarjoaa kuntalaisille jätehuoltopalvelut huolehtimalla jätteen keräyksestä, kuljetuksesta, vastaanotosta, käsittelystä ja hyödyntämisestä sekä jäteneuvonnasta.

Jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät ovat Jyväskylän seudun jätelautakunnan vastuulla. Lautakunta päättää muun muassa jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa kiinteistöjen jätehuoltovelvoitteiden asianmukaisuutta. Jätelautakunta on Jyväskylän kaupungin sekä Laukaan, Muuramen ja Toivakan kuntien yhteinen toimielin.

Jätehuollon valvontatehtävistä vastaavat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto (aiemmin Keski-Suomen ELY-keskus).

PALVELUSUUNNITELMA

Jätelautakunnan jätehuollon palvelutaso vuodesta 2026 alkaen on talousarvion laadintavaiheessa valmistelussa. Jätelautakunnan tavoite on, että luonnos olisi valmis 31.12.2025 mennessä ja tämän jälkeen siitä pyydetään lausunnot kunnista. Jätelautakunnan käsittelyssä uusi palvelutaso on arviolta alkuvuodesta 2026. Palvelutasossa määritellään jätehuollon järjestäminen yhtenäisesti koko toiminta-alueelle ja asetetaan tavoitteet palveluiden kehittämiseksi.

Jätehuoltomääräykset tarkistetaan ja päivitetään saostus- ja umpisäiliölietehuollon osalta vuonna 2026. Lietehuollon kehittäminen on lähivuosien iso kokonaisuus.

Jätepolitiittiseen ohjelmaan on kirjattu Jyväskylän seudulle neljä keskeistä tavoitetta:

Kohti jätteenkäsittelyä Jyvässeutua 2030: Vähemmän jätettä, enemmän kierrätystä – laajalla yhteistyöllä. Jäte muuttuu raaka-aineeksi, materiaaliksi ja energiaksi.

Jätepoliittisen ohjelma sisältää suoraan kunnille asetettuja tavoitteita jätteen synnyn vähentämisen tavoitteissa seuraavasti:

Toimenpide	Seuranta/ mittari	Vastuu	Toteutus
Kunnissa edistetään lainaus- ja kierrätystoimintaa vuokraamalla tiloja tai tarjoamalla lainattavia tavaroita	Varattavat tilat, lainattavat tavarat kunnissa	kunnat	2025–2029
Kuntien hankinnoissa otetaan huomioon jätteen synnyn vähentäminen	Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen määrä	kunnat	2021–2025
Kuntien toimipisteissä seurataan ruokahävikkiä ja vähennetään sitä	Ruokahävikin määrä, ylijäämäruokaa myyvien toimipisteiden lukumäärä	kunnat	2021–2025
Perusopetukseen lisätään jäteneuvontaa	Järjestettyjen neuvontakertojen määrä, osallistuneiden oppilaiden määrä	Mustankorkea Oy, jätehuoltoviranomainen, kunnat	2021–2025
Järjestetään kampanjoita ja kilpailuja jätteen määrän vähentämiseksi	Kampanjoiden ja kilpailujen määrä	Mustankorkea Oy, jätehuoltoviranomainen, kunnat	2021–2025

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kehitämme kunnan palveluita teke- mällä tiivistä yhteistyötä jätehuolto- viranomaisen kanssa	Kunnan eri toimipisteissä ja kiinteis- töillä jäte lajitellaan ja kierrätetään esimerkillisesti.	Jätteen synnyn vähentäminen ja kierrätysasteen nostaminen.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yh- teisö, jossa on hyvä asua ja harras- taa.	Asukaslähtöiset jätehuoltopalvelut. Ympäristönsuojelu varmistaa jäte- huoltomääräysten noudattamista.	Kuntalaisten tarpeita vastaavat ja riittävät jätehuoltopalvelut yhden- vertaisesti Puutarhajätteiden keräys toteute- taan keväisin ja syksyisin Vaarallisen jätteen kiertävä keräys. Terveelliset ja toimivat jätteiden ke- räys- ja kierrätysratkaisut kiinteis- töillä ja hyötykeräyspisteissä. Asianmukainen kompostointi niissä talouksissa, joissa ei ole biojätteen erilliskeräystä. Tiivis yhteistyö Jyväskylän seudun jätelautakunnan ja Mustankorkea Oy:n kanssa.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Vahvistamme sisäistä ja ulkoista viestintäämme nostamalla rohkeasti esiin onnistumisiamme ja vahvuuk- siamme.	Tukeudumme seudun jätehuoltovi- ranomaisen aktiiviseen viestintään	Viestintämateriaalin jakaminen kun- talaisille monikanavaisesti.

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

TOIMINTA-AJATUS

Liikenneväylien ja yleisten alueiden palvelut (yhdyskuntatekniikka) käsittävät kunnan vastuulle kuuluvien asemakaavateiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon järjestämisen. Katuvalaistus on niin ikään osa tätä palvelualueetta.

Palveluun sisältyy myös lakkautetun Kuivakolun kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Velvoitetarkkailua tekee KVVY Tutkimus Oy. Velvoitetarkkailun toteuttaminen on huomioitu euro-määräisissä luvuissa.

Palvelut järjestetään oman organisaation ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Kaavateiden hoitotyöt toteuttaa kunnan kilpailuttama yksityinen urakoitsija puitesopimuskausittain.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja, yleisiä ulkoilualueita ja ulkoliikuntapaikkoja rakennetaan ja ylläpidetään hyväksyttyjen tasovaatimusten pohjalta. Kaavateiden perusrannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina. Tievalaistuslinjoja ylläpidetään kirkonkylän alueella ja haja-asutusalueilla. Valaistuksen ohjauksessa hyödynnetään automaatio- ja anturitekniikkaa ja järjestelmää voidaan hallita myös etänä.

PALVELUSUUNNITELMA

Keskeisimmät toimenpiteet vuoden 2026 osalta ovat edelleen tiestön ja siihen kuuluvan valaistuksen kunnossapitoon liittyviä ylläpito- ja peruskorjauksia (energiatehokkuus, katujen kunto ja hulevesien hallinta) sekä puistojen ja yleisten alueiden yleisviihtyvyyden ylläpito.

Kaavateiden auraus, hiekoitus ja polanteenpoisto hoidetaan edelleen yksityisen elinkeinonharjoittajan toimesta. Uusi talvihoidon puitesopimus tulee kilpailuttaa talvikaudesta 2026-2027 lukien.

Selvitetään aktiivisesti eri hankerahoitusten hyödyntämistä väylien kehittämiseksi.

Toivakantien kehittämissuunnittelu yhdessä ELY-keskuksen kanssa käynnistetty loppuvuodesta 2025. Suunnittelu jatkuu vuoden 2026 alusta alkaen Lupa- ja valvontavirasto/Keski-Suomen elinvoimakatuksen kanssa. Suunnittelussa pyritään yhteensovittamaan liikenneturvallisuuden vaikuttavat näkökulmat sekä maisemaa parantavat toimenpiteet. Suunnittelun kustannukset jaetaan kunnan ja elinvoimakatuksen kesken.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta	Asiakas- ja palautekyselyjen laatiminen kaavateiden palvelutasosta.	Säännöllisesti käytössä oleva asiakastytyväisyyskysely kaavateiden talvikunnossapidosta aloitetaan Tavoite: Uusitaan aina vuosittain.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Infrahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen eteneminen aikataulussa.	Katujen saneeraustöiden yhteensovittaminen vesihuoltotöiden kanssa tarkoituksenmukaisimmalla ja taloudellisimmalla mahdollisella tavalla.
	Liikenneturvallisuuden parantamisen suunnittelu.	Liikenneturvallisuustyöryhmän tapaamisiin osallistuminen ja turvallisuustoimenpiteiden sekä hankkeiden edistäminen myös Lupa- ja valvontaviraston suuntaan. Kunnan palvelualueiden poikkihallinnollisuus huomioitu.

##0-10-7200 Talous TA##

##0-10-7400 Talous TA##

TOIMITILAPALVELUT

TOIMINTA-AJATUS

Tilapalveluiden toiminta käsittää kunnan suoraan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sekä hallintopalveluiden käytössä olevien rakennusten suunnittelun, rakentamisen ja näiden elinkaaren aikaisen ylläpidon tehtävät.

Tilapalvelut tuottavat tukipalveluja ruokahuollon, siivouspalveluiden ja kiinteistönhoidon osalta kunnan omaan palvelutuotantoon.

PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan tilapalveluiden tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää kunnan toiminnan ja oman palvelutuotannon kannalta tarpeelliset terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat.

Kunnan tilojen ylläpitoa kehitetään sähköistä huoltokirjaympäristöä edelleen kehittämällä ja laa- timalla kaikille tärkeimmille rakennuksille niiden ennakoidun elinkaaren mukaiset PTS-suunni- telmat, jotka perustetaan rakennusten tutkittuihin kuntotietoihin. Suunnittelulla ennakoidaan tulevat korjaus- ja investointitarpeet kohteittain.

Kiinteistöohjelma ohjaa jatkossa kunnan pitkän tähtäimen tilasuunnittelua. Toivakan kunnan kiinteistöohjelma 2035-asiakirjaa voidaan hyödyntää kiinteistöjen elinkaaren mukaisten ylläpi- totoimien ja oikeansuhtaisten valintojen tekemiseen uudisrakentamisen, peruskorjausten ja vuokratilojen välillä palvelutuotannossa. Tulevaisuuden päätöksenteon tueksi tarvitaan tulevai- suuteen suuntautuvia suunnitelmia, jotka elävät ajassa, toimintaympäristön muutosten ja po- liittisen päätöksenteon mukaisesti.

Kiinteistöinvestoinneista merkittävin osa kohdistuu edelleen koulukeskukseen lähitulevaisuu- dessa. Lisäksi uudishankkeena käynnistettiin Toivakan uuden kuntosalin hankesuunnittelu.

Tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle jatkuu

Keski-Suomen hyvinvointialueelle on vuokrattu terveysasema, paloasema, päivätoimintakeskus sekä yksittäisiä tiloja Toivakkatalosta sekä koulukeskuksesta. Vuokrasopimukset laadittiin lain- säädäntöön (nk. vuokra-asetukseen) perustuen määräaikaisina 3+1 vuoden pituisina sopimuk- sina. Hyvinvointialue ilmoitti vuokraneuvotteluissa 2024, että se ei tule käyttämään optiovuosia ja toimintoja tullaan keskittämään. Myöhemmin kuitenkin ilmoitettiin optiovuoden käytöstä vuonna 2026. Vuokrasopimukset ja niiden jatko neuvotellaan talousarviovuoden 2026 aikana.

Sisäilmatyöryhmä

Kunnassa toimivaa sisäilmatyöryhmän toimintaa jatketaan entiseen tapaan. Sisäilmatyöryhmä- työskentely on vakiinnuttanut asemansa Suomessa julkisten rakennusten sisäilmasta johtuvien tai epäiltyjen haittojen tai koettujen oireiden ja oire-epäilyjen käsittelyssä ja tapauskohtaisten ratkaisujen hakemisessa aina kulloiseenkin tilanteeseen. Sisäilmatyöryhmätyöskentelyllä

tavoitellaan monitahoisten ongelmien nopeaa ja laaja-alaiseen asiantuntijuuteen perustuvaa käsittelyä. Työryhmä kokoontuu aina tarvittaessa.

TUKIPALVELUT

Tilapalveluiden tukipalveluita ovat:

- ruokapalvelut
- siivouspalvelut ja
- kiinteistönhoito

Tukipalvelut tuotetaan pääosin omalla henkilöstöllä. Lisäksi työssä tarvitaan usein asiantuntijapalveluiden ostoa esimerkiksi taloteknisten järjestelmien ylläpidon osalta.

Ruokapalveluina tuotetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan palveluille (koulut ja päiväkodit) kaikki päivittäiset ateriat. Kouluilla kaikki lapset ja nuoret saavat aterian lisäksi maksuttoman välipalan ja lisäksi välipalaa voi täydentää ostettavalla välipalalla.

Ruokapalvelujen suurin sisäinen asiakas on perusopetus. Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toiminta- valmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen sekä päiväkotien ja Kankaisten koulu/päiväkodin aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoidon ruokatuotanto siirretään päiväkotitouhuvakan keittiöön.

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisen ruokapalvelun lisäksi myös maksullista välipalan myyntiä kirkonkylän koulukeskuksessa. Palvelu on ollut erittäin suosittua.

Elintarvikehankinnoissa hyödynnetään yhteishankintasopimuksia.

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia koulu- ja julkisten tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Viime aikoina tärkeimpänä tehtävänä on huolehtia tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivoustyö toteutetaan tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden. Siivouspalvelua tuotetaan vain kunnan oman palvelutuotannon tarpeisiin.

Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyvien tilojen osalta siivouspalvelut ovat ulkoistettuja.

Kiinteistönhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia rakennuksia. Palveluihin kuuluvat muun muassa piha-alueiden, liikunta- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ylläpito soveltuvilta osin.

Kiinteistönhoito tekee eri toimipisteissä käyttäjien irtaimistoon liittyviä muuttoja ja muita avustavia töitä, jotka eivät varsinaisesti sisältyisikään itse rakennuksen ylläpitoon.

Kunnan kiinteistöjen ja kunnallisteknisten rakennusten/pumppaamoiden piha- ja tiealueiden auraus hoidetaan kiinteistönhoidon toimesta.

Kiinteistö- ja vesihuollon yhteistä 24/7 vikapäivystystä (varallaolo) jatketaan edelleen siten, että työntekijän varallaolovuoro tulisi noin 5 viikon välein viikko kerrallaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelu investointisuunnitelmien mukaisesti, kiinteistönpidon kehittäminen ja korjausinvestointien elinkaarisuunnittelu PTS-suunnitelmin	Kiinteistönpidossa hyödynnetään sähköistä huoltokirjaympäristöä sekä PTS-suunnitelmia tärkeimmille rakennuksillemme.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Tarjoamme kunnan tiloja toivakalaisille järjestöille ja yhdistyksille käyttöön mahdollisuuksiemme mukaan. Kohtelemme eri yhteisöjä ja järjestöjä yhdenvertaisin periaattein tilojen osalta.	Kiinteistöohjelmassa selvitetään myös eri järjestöjen ja yhteisöjen tilatarpeita ja eri toimintamalleja sekä tilojen yhteiskäyttöä pyritään lisäämään.	Kiinteistöohjelma 2035 hyödyntämisen tarkoituksenmukaisesti.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Uudistamme kiinteistöjohtamista ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja ja tekniikkaa kiinteistönpidossa ja tilojen hallinnassa.	Kehitämme kiinteistöjemme huoltokirjatoimintoja edelleen	Rakennusten PTS-suunnitelmia tarkistetaan ja investointeja ohjelmoidaan tuleville vuosille kunnan investointikyvyn mukaisesti

##0-10-7500 Talous TA##

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT SEKÄ KIINTEISTÖNHOITO

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Reagoimme nopeasti palvelutarpeeseen ja sen mahdollisiin muutoksiin	Henkilöstö on tavoitettavissa työpäivän aikana ja 0,5 h sisällä läsnä akuuteissa palveluntarpeissa.
Lasten ja nuorten huomioiminen heidän toiminnoilleen varatuissa rakennuksissa	Terveelliset ja turvalliset tilat	Oikea-aikainen ja oikein mitoitettu siivous ja kiinteistönhoito
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Voit luottaa siihen, että toimipisteissä on vastassa ”tutut” työntekijät.	Pidetään työnantajana työntekijöistä hyvää huolta	Työhönsä sitoutuvat ja työssään viihtyvät ammattitaitoiset työntekijät, koulutusta tarpeen mukaan
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Toimintamme on helposti lähestyttävää	Kehitämme viestintäämme, myös sosiaalisessa mediassa	Vähintään kerran kuukaudessa uutinen tai päivitys, panostetaan hyvien asioiden julkaisuun ja työnkuvan tunnettavuuteen.
Sisäisen ja ulkoisen viestinnän vahvistaminen	Kiinteistöjen huoltokirjan huoltokutsujen laajentaminen keittiöön ja siivoukseen	Käyttöönotosta, ajantasaisuudesta ja päivittämisestä huolehtiminen tarpeiden mukaan

##0-10-7600 Talous TA##

##0-10-7800 Talous TA##

MAA- JA METSÄTILAT

TOIMINTA-AJATUS

Toivakan kunnalla on omistuksessaan metsä- ja taajamametsäkiinteistöjä noin 550 - 600 ha ja noin 23 ha peltoa. Kunnan omistamat pellot ovat vuokralla aina kerrallaan viideksi vuodeksi tehtävän sopimusjakson ajan. Vuosien 2026–2030 vuokrasopimukset tehdään loppuvuodesta 2025. Kunnan metsätilojen isännöinnin yhteistyökumppani kilpailutetaan vuodenvaihteessa 2025-2026, seuraavalle kaudelle 2026–2030. Yhteistyökumppani huolehtii metsänhoitotöiden sekä leimikoiden jaksottamisesta, suunnittelusta ja teettämisestä vuosittain.

Kunnan omistama Hautajärven soranottoalue on vuokrattu yksityiselle elinkeinonharjoittajalle voimassa olevan maa-ainesten ottoluvan keston ajaksi (14.7.2030 saakka).

PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan metsäomaisuuden hoito perustuu ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan. Puun myynti toteutetaan suunnitelmallisesti kestäväällä tavalla. Metsäomaisuutta hoidetaan niin, että taimikoiden ja nuoren metsän hoitotyöt tehdään ajallaan.

Talousarvioon 2026 arvioidaan tuloja puun- ja soranmyynnistä noin 170 000 €.

Omakotitonttien myyntitavoitteeksi asetetaan 1-3 tonttikauppaa vuonna 2026.

Vuonna 2026 asemakaava-alueella on kaavoitettuja myynnissä olevia vapaita omakotitalotontteja yhteensä 23 kappaletta, rivitalotontteja neljä (4) kappaletta ja yksi keskustan asuin-liikerkennustontti, jossa suurin sallittu kerrosluku on viisi (5).

Tonttimarkkinointia jatketaan edelleen kunnan markkinointibudjetin puitteissa, osallistutaan rakennusmessuille ja järjestetään myyntitempauksia tai kampanjoita.

Yleiskaava- ja rantaosayleiskaava-alueilla rakennuspaikkoja yhteensä noin 15 kappaletta.

Yleiskaava-alueiden rakennuspaikat voidaan luovuttaa myös määräaloina siten, että kysyntä ja tarjonta kohtaisivat parhaalla mahdollisella tavalla.

Viisarimäen yritystonttialueella on myytävänä yhteensä viisi (5) monipuoliseen työpaikkarakentamiseen sopivaa tonttia. Luovutettavan rakennuspaikan koko voidaan myös räätälöidä hankekohtaista tarvetta vastaavaksi asemakaavan ohjeellisen tonttijaon johdosta. Yritystonttimarkkinointia tehdään aktiivisesti läpi vuoden. Yhden tontin tasausurakka toteutetaan kunnan toimesta vuonna 2026.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Metsäomaisuuden aktiivisella hoidolla varmistetaan omaisuuden tuotto nyt ja myös tulevaisuudessa. Metsäomaisuutta hoidetaan kestäväällä tavalla siten, että vuotuiset hakkuut tai hoitotoimenpiteet ovat suunnitelmallisia ja hyvin valmisteltuja.	Kunnan metsiä hoidetaan ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan perustuen. Kunnan metsien isännöitsijän kanssa käydään vuoropuhelua metsiemme tilasta ja kestävästä hakkuumääristä sekä metsähoitotoista vuosittein. Leimikoiden puunmyynti kilpailutetaan.	Vuotuiset taimikoiden ja nuoren metsän hoitotyöt tehdään ajallaan. 2026 vuodelle suunnitellaan leimikko, josta saadaan kestävästi noin 80 000 euron puunmyyntitulot.
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä heidän virkistytymismahdollisuuksiinsa kunnan taajamametsien ja retkeilyreittien alueilla.	Taajamametsien käsittelyssä huomioidaan asukkaiden mielipiteet ennen päätöksentekoa puistometsien hakkuista.	Taajamametsien käsittely ja vuotuiset hoitotyöt esitetään taajamametsiä koskevassa suunnitelmassa, jota ylläpidetään jatkuvasti.
Metsäkiinteistöjen myynti tapahtuu avoimella tarjous- tai kilpailuttamismenettelyllä.	Toimitaan talousarviossa tai muussa kunnan päätöksenteossa asetettujen tavoitteiden mukaisesti metsäkiinteistöistä luovuttaessa.	Kunnan metsän myyntiin saadaan useita tarjouksia.
Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.	Metsienhoitotyöt teetetään kokonaan yksityisillä yrityksillä isännöitsijäkumppanimme kautta.	Kaavateiden vierustojen, tiealueella sijaitsevan, riskipuuston poisto hankitaan yksityisiltä yrityksiltä kokonaispalveluna.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Kiinnitämme huomiota lähiympäristömme metsiin ja niiden virkistyskäyttömahdollisuuksiin.	Emme vaaranna muilla toimenpiteillä metsiemme virkistyskäytön jatkuvuutta yleisen virkistyskäytön kannalta tärkeillä alueilla.	Pidämme keskeiset virkistysreitit hyvässä kunnossa.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Pyrimme siihen, että kunnan metsien hoitoon luotetaan, sillä on yleinen hyväksyttävyyttä, toimimme avoimesti lainsäädännön ja alan yleisten standardien mukaisesti	Tiedotamme kuntalaisille kunnan metsien tilasta ja niiden kehitysnäkymistä	Uuden metsäsuunnitelman päivittämisen ja kunnan metsien isännöinnin puitesopimuksen kilpailuttaminen 1.1.2026 alkavalle sopimuskaudelle.

##0-10-7700 Talous TA##

VESIHUOLTOLAITOS

TOIMINTA-AJATUS

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä jätevesien viemäröinti laitokselle määritetyillä toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitoksen eri toiminta-alueita kunnassa on seitsemän (7) kappaletta. Vesihuollon toiminta-alueiden viimeisin päivitys on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2020.

Vesihuoltolaitoksen tehtäviin kuuluvat kunnan omistaman vesi- ja viemäriverkoston ja sen laitteistojen kunnossapito, rakentaminen ja saneeraus. Kunnalla on tällä hetkellä runkovesi- ja viemäriverkostoa n. 221 km. Kunnan vesi- ja viemärihuollon asiakkaina on noin 750 käyttöpaikkaa ja ennakoitu liikevaihto vuonna 2026 talousarvioesityksen mukaisesti ilmenee vesihuoltolaitoksen tekstiosuuden jälkeen olevasta taulukosta.

Vesihuoltolaitoksen lähitulevaisuuden suunnitelmana on tasapainottaa talous vesihuoltolain edellyttämälle tasolle. Talouden tasapainottaminen voi tarkoittaa taksarakenteen muutoksia ja yleisiä hintojen korotuksia. Vesihuollon maksut ja taksat perustuvat voimassa olevaan vesihuoltolakiin (18§ ja 19§) ja siinä on otettu huomioon vesi- ja viemärilaitosyhdistyksen sekä kuntaliiton ohjeet ja suositukset. Maksurakenteen ja hinnoittelun lähtökohtana on laitoksen kustannusten kattaminen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ja siten, että maksut kattavat laitoksen toiminnasta aiheutuneet kaikki kulut, kuten pääomarahoituksen ja käyttökulut. Vesihuoltolaitoksen pitäisi siis kattaa kaikki kulut mitä sen toiminta aiheuttaa asiakkaalta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla.

Haaste on todella suuri, koska samanaikaisesti verkostot ja niihin liittyvät laitteistot yms. vanhenevat ja vaativat yhä enemmän korjauksia, päivityksiä ja uusimisia. Lisäksi uusia huoltokuluja syntyy esimerkiksi haja-asutusalueilla olevien pumppaamoiden vuosittaisista huolloista. Pumppaamoiden pesu on tavoitteena tehdä vuosittain kolmessa osassa eli jokainen pienpumppaamo puhdistetaan aina kolmen vuoden välein. Tällä toimenpiteellä estetään pumppujen ja muiden laitteistojen vikaantuminen ja sitä kautta suoria korjauskuluja pyritään minimoimaan.

Toivakan kunnan vesihuoltolaitokseen kuuluu vuonna 2026 edelleen kolme (3) vedenottamo, jätevedenpuhdistamo ja vesi- ja jätevesipumppaamoja (n. 440 kpl linja- ja pienpumppaamoja). Jätevedenpuhdistamolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2012 ja se on voimassa toistaiseksi. Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Vesihuoltolaitoksella on töissä täysiaikaisesti kaksi (2) henkilöä.

Investointiohjelmassa on eriteltyinä vesihuoltolaitoksen investointitarpeet vuodelle 2026 sekä vuosille 2027-2028.

PALVELUSUUNNITELMA

Puhdas juomavesi on elintärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Raakavesilähteiden suojeluun sekä verkostojen ja laitosten kuntoon tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota, jotta vältetään epidemiat ja turvataan puhtaan veden hyvä laatu. Myös jätevesien puhdistustekniikoita tulee kehittää jatkuvasti.

Vesihuoltolaitoksen taloutta tervehdytetään vuotuisten hinnankorotusten sekä uusien liittymäasiakkaiden hankinnan myötä siten, että toiminta saadaan voitolliseksi.

Vesihuoltolaitos toteuttaa kunnanvaltuuston aiempaa päätöstä, jolla perusmaksujen ja käyttömaksujen välinen suhde saataisiin 50 % - 50 %.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Vesihuollon jatkuvuuden ja häiriötömyyden turvaaminen sekä omaisuudenhallinnan kehittäminen	Laaditaan selvitys vesihuoltoverkon nykytilasta ja varaudumme mahdollisiin eri häiriötilanteisiin. Jatkamme verkostotiedon dokumentoinnin sekä omaisuudenhallinnan kehittämistyötä.	Vesihuollon varautumissuunnitelman sekä toiminnan ja henkilöstön jatkuva kehittäminen on tavoitteena. Osallistutaan yhteisiin harjoituksiin ja alueelliseen vesihuoltolaitosten väliseen varautumisen yhteistyöhön.
	Talousveden riskienhallintasuunnitelman laadinta	Suunnitelman laadinta käynnistyy vuoden 2026 aikana.
Vesihuoltolain 10§:n mukaan kiinteistö on liitettävä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella järjestettyyn vesihuoltoon, ellei tähän ole laissa määrättyä poikkeamisedellytystä. Tavoitteenamme on lisätä liittymien määrää suunnitelmallisesti toiminta-alueittain.	Selvitämme vesihuoltolaitokseen liittymättömät kiinteistöt toiminta-alue kerrallaan, käsittelemme mahdolliset liittymisestä tehdyt vapauttamishakemukset sekä varaudumme rakentamaan uusia liittymiä uusille asiakkaille	Uusia asiakkaita liitetään vesihuoltoverkostoon sitä mukaa kuin edellytyksiä liittymisestä vapauttamiselle ei lain mukaan ole. Liittymisvelvoite aikataulutetaan laitoksen liittymien rakentamisaikataulujen kanssa.
Laadimme vesihuollolle pitkän tähtäimen investointiohjelman, joka perustuu verkoston tutkittuun kuntoon sekä mahdollisiin tai jo tiedossa oleviin riskeihin.	Toivakan VesiKymppi-ohjelma verkoston saneeraustoimenpiteiden ohjelmoimisen tukena.	Rullaava VesiKymppi-ohjelma 10-vuoden ajanjaksolle, jota päivitetään vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä. Verkoston saneeraussuunnittelua ja hankkeiden kilpailutusta tehdään siten, että urakointi voidaan toteuttaa ”sulan maan aikana”

##0-10-7950 Talous TA##

LIIKUNTAPAIKAT

TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristöpalvelut pitävät kunnossa liikuntapaikkoja sivistys- ja hyvinvointipalveluiden määrittelemän palvelutason mukaisesti. Investoinnit valmistellaan lautakuntien tiiviinä yhteistyönä, mutta kuntaympäristölautakunta vastaa näiden hankkeiden rakennussuunnitelmien laatimisesta ja urakoiden hankinnoista.

PALVELUSUUNNITELMA

Tavoitteena on, että liikuntapaikkojen hoito tapahtuu hyväksytyn liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma käsittää myös kaikki kunnan ylläpitämät retkeilyn- ja virkistykseen kohteet. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattu ne ylläpitotoiminnot, jotka ovat ulkoistettuja tai muuten kunnan tukemia.

LIIKUNTAPAIKAT

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakkalaisiin	Liikuntapaikkasuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Hoitoluokkien mukaisesti turvallisuus ja käyttäjäryhmät huomioiden
Lasten ja nuorten huomioiminen heidän toiminnoilleen varatuissa rakennuksissa ja ulkoilupaikoissa	Liikuntapaikkasuunnitelma ja lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet huomioitu	Hoitoluokkien mukaisesti turvallisuus ja käyttäjäryhmät huomioiden

##0-10-7510 Talous TA##
